

Bokslut 2017

FÖR- OCH GRUNDSKOLEVERKSAMHET

Innehållsförteckning

Verksamhet	3
Driftredovisning	3
Verksamhetsmått.....	3
Årets händelser	3
Ekonomi	4
Integration/flyktingmottagning	5
Mål och målpåfyllelse	6
<i>GRUNDSKOLA - Skolverksamheten är kostnadseffektiv.....</i>	<i>6</i>
<i>FÖRSKOLA OCH GRUNDSKOLA – Vårdnadshavare och elever är nöjda med informationen från och samverkan med för- och grundskolan.....</i>	<i>6</i>
<i>FÖRSKOLA - Förskolan stimulerar barns lärande och delaktighet</i>	<i>7</i>
<i>GRUNDSKOLA - Eleverna kunskaper utvecklas genom hög kvalitet i undervisningen</i>	<i>7</i>
Framtid.....	8
Uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare	8
Kommentarer till investeringsredovisning.....	8

Bilagor

- Bilaga 1: Ärende - Rapport - Bokslut 2017 (FÖR- OCH GRUNDSKOLEVERKSAMHET) - Bilaga - Fördjupad analys - 2018-01-31*

Verksamhet

Driftredovisning

	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Intäkter	51 638	73 774	90 440	77 073
Kostnader	-584 574	-628 931	-672 673	-653 515
Driftnetto	-532 936	-555 157	-582 233	-576 442
Budgetavvikelse	-1 166	-985	-5 791	

Verksamhetsmått

	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Andel elever behöriga till gymnasieskolans nationella program (%)	95,7	93,3	94,6	100,0
Nettokostnad per kommunal plats (tkr)				
1 -5 år	101,3	101,9	104,5	102,8
6 år	86,2	87,4	90,7	89,1
7 -15 år	88,9	89,4	92,4	90,7

Årets händelser

Årets händelser

Verksamhetsförändringar – Förvaltningen för utbildning, kost, kultur och fritid (UKF) har under 2017 ändrat organisation från skolområden till renodlade verksamhetsspår, förskola och grundskola. Syftet med organisationsförändringen är att stärka verksamhetsutvecklingen inom varje skolform samt ge stöd till rektorer och förskolechefer i deras uppdrag att vara pedagogiska ledare. Konkret innebär organisationsförändringen att områdeschefstjänsterna tagits bort och ersatts av verksamhetschefer för förskola och grundskola. Rektorer som tidigare var områdeschefer har numera enbart titeln rektor. Förskolecheferna är därmed på samma hierarkiska nivå som rektorerna i organisationen, med samma uppdrag nationell och lokalt. Den nya organisationen trädde i kraft 1 augusti 2017 och är fullt implementerad vid årsskiftet.

Budget 2018 – Under höstterminen har resursfördelningssystemet för barn- och utbildningsnämnden (BUN) arbetats om med syftet att öka följsamheten mot skollagens krav, minska ryckigheten och oförutsägbarheten för skolledarna samt anpassas till UKF:s nya organisation med än tydligare ekonomiskt ansvar även för förskolecheferna.

Lomma en av landets främsta skolkommuner – 2017 placerade sig Lomma kommun på plats 10 av landets kommuner i Lärarförbundets årliga rankinglista, bästa skolkommun. Det var en förbättring från året innan då placeringen var plats 22. Det är framförallt de goda kunskapsresultaten i grundskolan, högskolebehörigheten och behöriga lärare som utgör grunden för Lomma kommuns topplacering.

Digitalt utvecklingsarbete pågår inom både förskola och skola. Under hösten deltar samtliga skolledare, rektorer och förskolechefer i Skolverkets fortbildningsinsatsning "leda digitalisering". Fortbildningen är ett processtöd för skolledare och huvudmän att inventera den egna verksamheten samtidigt som det ger ökad kunskap om digitaliseringens möjligheter på

organisationsnivå. Syftet med processtödet är att inventera den egna organisationens styrkor och utvecklingsområden för att slutligen landa i en genomarbetad och förankrad utvecklingsplan på skol- och huvudmannanivå.

Decentralisering av resurser – Under höstterminen tillsattes en utredning om resursfördelningssystemet i Lomma som ledde till att resurserna decentraliserades. Syftet var att minska administrationen samt ge bättre förutsättningar för rektor och förskolechefer att snabbt kunna sätta in särskilt stöd till de barn och elever som har behov av det.

Nyanlända flyktingbarn har tagits emot inom verksamheterna. Skillnaden mot föregående år är att det nu är yngre barn som kommer. Verksamheten har därför behövt utökas. Bland annat är numera även Fladängskolan mottagningskola för nyanlända elever.

Barnens bästa - Under året har samarbetet med socialförvaltningen i projektet Barnens Bästa fortsatt utvecklats i enlighet med de mål som beslutats av förvaltningscheferna avseende perioden 2016-2020. Under årets senare del har Resurscentrum fått ny verksamhetschef som gjort ett omtag av Barnens Bästa tillsammans med projektledare från socialtjänsten.

Övnings för- och grundskolor fungerar som ett nav i skolutveckling och pedagogiskt/-didaktiskt utvecklingsarbete genom att sprida erfarenheter till förskolor och skolor i kommunen. Under året beviljades följande förskolor och skolor att delta i försöksverksamheten med övnings för- och grundskolor: Regnbågens förskola, Lärkans förskola, Emils förskola, Afredshällskolan F-6, Bjärehovsskolan F-9 samt Löddenässkolan F-6. Totalt deltar nu fyra förskolor och tre skolor i försöksverksamheten i Lomma kommun.

Ekonomi

Budgetavvikelser

För- och grundskoleverksamheten hade en negativbudgetavvikelse om 5,8 mkr vid årets slut som en följd av i huvudsak för höga personalkostnader. Året präglades av en ökning av barn både i de lägre och högre skolåldrarna. För att nå en ekonomi i balans togs ett åtgärdsprogram fram i form av restriktiv extern vikarietillsättning och särskild vakansprövning vid införandet av nya tjänster. På enhetsnivå togs handlingsplaner fram med ytterligare åtgärder för att minska kostnaderna.

	Avvikelse helår
Förskola	-2,9 mkr
Grundskola	-3,2 mkr
Resurscentrum	0,1 mkr
Gemensam verksamhet	0,2 mkr
Totalt	-5,8 mkr

Tabell: Avvikelse helår per verksamhetsområde – för- och grundskoleverksamheten.

Förskolan hade en negativ budgetavvikelse om 2,9 mkr. Förskolans enheter hade vid årets slut en negativ budgetavvikelse av personalkostnader om 1,9 mkr. Tre enheter av sex var i ekonomisk balans vid årets slut. Det är främst två enheter som har större negativ avvikelse i förhållande till budget. I båda dessa enheter avser avvikelsen i huvudsak personalkostnader som uppkommit under hösten till följd av bibehållen bemanning då antalet barn minskat. Under hösten minskar barnantalet i förskolan som en följd av att de äldre barnen börjar i förskoleklass. På grund av de fluktuationer som sker i verksamheten mellan vår och höst finns en inbyggd svårighet att anpassa bemanningen efter barnantal.

Antalet barn i förskolan var under året 1628 barn och var 1 mindre än budgeterat. Intäkter av föräldraavgifter var 0,5 mkr lägre än budgeterat. Ersättningen för rekrytering av personal blev 0,3 mkr mer än budgeterat under 2017. Verksamheten hade en omstruktureringskostnad om

0,4 mkr under året. En effektivisering om 0,2 mkr gjordes av generella resurser till verksamheterna inför hösten 2017.

Grundskolan hade en negativ budgetavvikelse om 3,2 mkr. Skolenheterna hade vid årets slut en negativ budgetavvikelse av främst personalkostnader om 9,5 mkr. En enhet av sju var i ekonomisk balans vid årets slut. Det är främst två enheter som har betydande negativ avvikelse i förhållande till budget. Avvikelsen i dessa båda enheter avser i huvudsak personalkostnader till följd av utökad bemanning. Antalet elever i grundskolan var under året 3882 elever och 32 fler än budget. Grundskolan hade en negativ budgetavvikelse om 0,7 mkr på grund av skillnaden i volym. Intäkterna av lågstadiesatsning, övriga statsbidrag och försäljning av plats var 4,1 mkr mer än budgeterat. Kostnaderna för avskrivningar var 0,6 mkr lägre under 2017 då vissa projekts avskrivningar budgeterats för helår men endast har omfattat hösten 2017. En effektivisering om 0,6 mkr gjordes av generella resurser till verksamheterna inför hösten 2017. Till 2017 budgeterades mer medel för nyanlända att totalt vara 4,5 mkr. Intäkterna av nyanlända, främst schablonbidrag var under året 1,7 mkr mer än budgeterat.

Resurscentrum hade en positiv budgetavvikelse om 0,1 mkr. Verksamheten hade under året högre kostnader än budgeterat för stöd av elever hos externa huvudmän samt skolskjuts kopplat till stöd.

Gemensam verksamhet – Centrala medel och gemensam verksamhet hade en positiv budgetavvikelse om 0,2 mkr, främst av lägre kostnader för utbildning under året.

Prognosavvikelser

Årets utfall var en försämring med 5 mkr jämfört med prognos i delårsbokslut. Den största skillnaden beror på en större negativ avvikelse med 5,8 mkr för de enskilda enheterna, främst inom grundskolan. Avvikelserna uppmärksammades vid septemberuppföljningen och åtgärder och handlingsplaner togs fram.

Åtgärder under året

De skolenheter som har årskurs 7-9 har störst avvikelse. För att nå en ekonomi i balans tog förvaltningen fram ett åtgärdsprogram bestående av restriktiv extern vikarietillsättning och särskild vakansprövning vid införandet av nya tjänster. På enhetsnivå togs handlingsplaner fram med ytterligare åtgärder för att minska kostnaderna. Effekten av åtgärderna var att timlönekostnaderna var 3,9 mkr under oktober-december 2017 att jämföra med utfall timlöner oktober-december 2016 var 5,8 mkr, en minskning med 1,9 mkr.

Resurscentrum ersatte inte pensionsavgångar med ny personal under hösten. Det gjorde att verksamheten totalt kunde hålla budget trots högre kostnader än budgeterat för stöd av elever hos externa huvudmän.

Integration/flyktingmottagning

Under 2016 har antalet nyanlända barn och elever ökat i förhållande till år 2015. Huvuddelen av de barn/elever som tillkommit under 2016 är i de lägre åldrarna. Under året har därför skolverksamheten utökats för att tillgodose de behov som finns hos de nyanlända yngre eleverna. Inom förskolan har visst stöd givits till de förskolor som tagit emot nyanlända barn.

Antalet lärare som undervisar i svenska som andraspråk (SvA-lärare) har utökats för att möta behoven i grundskolan. Utökning av antalet studiehandedare, huvudsakligen i arabiska, har också skett.

2017 tillfördes medel för fler nyanlända elever, motsvarande 2,6 mkr. Intäkterna av nyanlända,

främst schablonbidrag, var under året 1,7 mkr mer än budgeterat.

Mål och måluppfyllelse

GRUNDSKOLA - Skolverksamheten är kostnadseffektiv

Resultat Nämndsmålet är inte uppfyllt.

Nyckeltalet i nämndens mål anger att kostnaden per betygspoäng i årskurs 9 högst ska vara 275 kronor.

Den bedömning som görs av måluppfyllelsen utgår från den statistik som Statistiska centralbyrån (SCB) sammanställer och redovisar i Kolada. För vårterminen 2017 visar SCB:s sammanställning att Lomma kommuns kostnad per betygspoäng är 303 kronor. Motsvarande belopp för riket är 440 kronor per betygspoäng.

Jämförelse

Kolada redovisar uppföljningsstatistik avseende kostnad per betygspoäng sedan år 2009. Under perioden 2009 - 2017 uppgår Lomma kommuns genomsnittliga kostnad till 264 kronor per betygspoäng, med en variation mellan 249 och 303 kronor. Motsvarande genomsnittskostnad för riket är 363 kronor. Statistiken för riket visar en variation mellan 315 och 440 kronor per betygspoäng.

Förbättra

Nyckeltalet består av kostnader och betygspoäng. Kostnaden är given av budget. Detta innebär att nyckeltalet endast kan påverkas av arbetet med elevernas kunskapsutveckling. På övergripande nivå sker utveckling genom att tydliggöra samtliga pedagogers ansvar så att varje elev utvecklas maximalt efter sina förutsättningar. På enhetsnivå innebär detta att kontinuerligt följa varje enskild elevs progression i den egna kunskapsutvecklingen.

Kommentarer till målet

Kommentarer till målet har utvecklats och kompletterats med analyser i dokumentet *Fördjupning – måluppfyllelse* (bilaga).

FÖRSKOLA OCH GRUNDSKOLA – Vårdnadshavare och elever är nöjda med informationen från och samverkan med för- och grundskolan

Nämndsmålet är uppfyllt

Uppföljning av de tre nyckeltalen har gjorts med stöd av svaren i två enkäter, *Förskolebarometern* och *Miljö för lärande och utveckling*. Mätningen i de båda enkäterna görs med utgångspunkt i frågeställningen "Kan du rekommendera din förskola/skola till andra?"

De tre nyckeltal som nämnden följer upp är:

Vårdnadshavarnas nöjdhet med förskolans service motsvarar minst 3,5 på en 5-gradig skala (70 procent) - Resultat: 4,7/5 (93,2 procent) av vårdnadshavarna svarar att de kan rekommendera "sin" förskola till andra (svarsfrekvens 35,0 procent).

Vårdnadshavarnas nöjdhet med grundskolans service motsvarar minst 3,5 på en 5-gradig skala (70 procent) - Resultat: 4,4/5 (87,6 procent) av vårdnadshavarna svarar att de kan rekommendera "sin" skola till andra (svarsfrekvens 69,2 procent).

Eleverna i årskurs 5 och 8:s nöjdhet med skolan motsvarar minst 2,5 på en 4-gradig skala (62,5 procent) - Resultat: 3,4/4 (85,1 procent) av eleverna i årskurs 5 och 3,0/4 (75,9 procent) av eleverna i årskurs 8 svarar att de kan rekommendera "sin" skola till andra (Svarsfrekvens: årskurs 5 - 69,2 procent, årskurs 8 - 59,9 procent).

Jämförelse

Enkätsvaren från vårdnadshavare till barn i förskolan och elever i grundskolan samt från eleverna visar generellt en hög grad av nöjdhet. Orsaken till detta bedöms i huvudsak bero på att det finns trygghet och trivsel i förskolan och grundskolan.

Förbättra

Inom ramen för nämndens systematiska kvalitetsarbete utvecklas former för kommunikation och samverkan mellan vårdnadshavare och för- och grundskola samt mellan elev och grundskola. I detta utvecklingsarbete är mötet mellan den enskilde vårdnadshavaren/eleven och förskolans/skolans företrädare av stor betydelse. Frågor om bemötande och samverkan ges därför särskild uppmärksamhet i förbättringsarbetet.

Kommentarer till målet

Kommentarer till målet har utvecklats och kompletterats med analyser i dokumentet *Fördjupning – måluppfyllelse* (bilaga).

FÖRSKOLA - Förskolan stimulerar barns lärande och delaktighet

Resultat

Nämndsmålet är uppfyllt.

Målet för självskattningen är uppnått vid 3,0 på den 4-gradiga skala som används.

Jämförelse

En jämförelse mellan kommunens förskolor visar en genomsnittlig variation mellan 3,3 och 3,6.

Uppföljning av målet görs med stöd av BRUK (Bedömning, Reflektion, Utveckling, Kvalitet), som är Skolverkets verktyg för självskattning. Resultatet av självskattningen uppgår till 3,4.

Förbättra

Inom ramen för arbetet med att stimulera barns lärande och delaktighet kommer utveckling att ske avseende de områden som framkommit i lärrapporten för förskolan, nämligen pedagogisk dokumentation, professionsutveckling samt digitalisering.

Kommentarer till målet

Kommentarer till målet har utvecklats och kompletterats med analyser i dokumentet *Fördjupning – måluppfyllelse* (bilaga).

GRUNDSKOLA - Elevernas kunskaper utvecklas genom hög kvalitet i undervisningen

Resultat

Nämndsmålet är inte uppfyllt

De tre nyckeltal som nämnden följer upp är (siffrorna inom parentes avser vårterminen 2016):

Meritvärdet för elever i årskurs 9 är i snitt minst 250 poäng - Resultat vårterminen 2017: 254,1 (259,6).

Skolornas resultat för VT 2017 redovisas enligt följande:

Pilängskolan	254,1 (-0,3)
Karstorpsskolan Södra	263,2 (+17,3)
Bjärehovskolan	246,1 (-24,6)
Rutsvärdsskolan	259,2 (-0,3)

Generellt har skolorna höga meritvärden. Eleverna visar särskilt goda resultat i praktisktestetiska ämnen och engelska. I matematik, svenska och geografi är resultaten något sämre men variation råder mellan skolorna. Notera att i Bjärehovskolans resultat ingår 15 elever med kortare vistelsetid än två år i landet.

Andelen elever i årskurs 9 som är godkända i alla ämnen är minst 95 %- Resultat vårterminen 2017: 92,1 %. (93,3%)

Andelen elever som är behöriga till samtliga program inom gymnasieskolan är minst 95 % - Resultat vårterminen 2017: 94,6 %. (93,3%) (Redovisningen avser behörighet till nationellt program inom gymnasieskolan)

Jämförelse

Meritvärdet

Bjärehovskolan undervisar elever med kort vistelsetid i landet. Aktuella elever började sin skolgång i årskurs 8 läsåret 2015/2016 och har nu avslutat grundskolan. Elevgruppens korta tid i grundskolan har påverkan på deras möjlighet att nå kunskapskraven. Detta får effekt på det genomsnittliga meritvärdet vid Bjärehovskolan.

Förbättra

Ytterligare utveckla arbetet med elever i behov av extra anpassning och särskilt stöd så fler elever minst når betyget E i samtliga ämnen.

Framtid

Kvalitetsarbetet kommer att utvecklas under 2018. Syftet med förändringarna är att tydligare fånga upp de professionellas, lärares och förskollärares, erfarenheter av lärandet. De nya redskapen med lärseminarier och kvalitetsrapporter är tänkta att ge skolledarna bättre redskap för analys och därmed förbättrade insatser i förbättringsarbetet.

Digitaliseringen inom förskola och skola bedöms kunna skapa möjligheter för en vidareutveckling av arbetssätten för barn och elevers lärande. Den planerade IKT-satsningen är en viktig framtidsfråga i detta utvecklingsarbete. Under hösten kommer en IKT strategi att presenteras för nämnden som lägger en grund för det fortsatta arbetet med digitalisering av arbetssätt och metoder för lärandet.

Skolverkets kommande IT-strategi samt tillägg i kursplaner bedöms medföra ökat utbildningsbehov för kommunens pedagoger och skolledare.

Digitalt skolval - Under 2018 kommer möjlighet för vårdnadshavare att göra digitalt skolval avseende förskoleklass inför läsåret 2018/2019.

Övnings för- och grundskolor - Inom ramen för den försöksverksamheten med övnings för- och grundskolor som planeras för åren 2017 och 2018 kommer handledarutbildning (7,5 hp) att erbjudas. Under 2017 kommer 34 pedagoger att genomföra sådan handledarutbildning. Ytterligare handledarutbildning kommer att genomföras år 2018.

Nya verksamhetslokaler Ny förskola - Lerviks förskola - beräknas vara klar under hösten 2018. Inom Pilängsområdet planeras befintliga skollokaler ersättas. De nya lokalerna planeras vara klara under år 2018.

Barnens Bästa är ett samarbete mellan förskola, skola, fritid och socialförvaltning. Detta samarbete kommer att utvecklas för att gemensamt fortsätta arbeta hälsofrämjande och förebyggande i syfte att elever ska nå målen med utbildningen.

Uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare

Det finns inte någon privat utförare inom för- och grundskolans verksamhet.

Kommentarer till investeringsredovisning

Av barn- och utbildningsnämndens budget 2017 för investeringar tillhörde 11,5 mkr för- och grundskoleverksamhet och 0,1 mkr kostverksamhet.

Av barn- och utbildningsnämndens totala investeringsbudget år 2017 om 11,6 mkr användes under året 12,6 mkr. Detta gav en negativ budgetavvikelse om 1 mkr.

Barn- och utbildningsnämnden slutförde under året investeringar i form av inköp av datorer/läsplattor till årskurs 4-6 med 3,033 mkr av budgeterade 2,721 mkr. En negativ budgetavvikelse om 0,312 mkr på grund av att upphandlat pris per enhet blev dyrare än budgeterat tillsammans med att ingånget serviceavtal fick en större omfattning.

Investeringar till inredning av Strandskolan och Karstorp Norra har gjorts under året. På Strandskolan har 2,702 mkr av budgeterade 2,757 mkr använts, en positiv avvikelse om 0,055 mkr. På Karstorp Norra har 5,247 mkr använts av budgeterade 4,510 mkr, en negativ avvikelse om 0,737 mkr. Dessa projekt kommer att vara färdiga under våren 2018 och medel för projekten finns även avsatta under 2018. Karstorp Norras investeringsmedel kommer vid färdigställandet 2018 att ha en negativ budgetavvikelse. Orsaken är att grundskola och fritidsklubb tillkommit verksamheten och merkostnader för mer ändamålsenlig inredning till skolans matsal.

Av för- och grundskoleverksamhetens övriga budget har mindre investeringar gjorts i verksamheten med sammanlagt 1,55 mkr mot budgeterade 1,498 mkr. Kostverksamheten gjorde under året investeringar om 0,048 mkr mot budgeterade 0,1 mkr. Sammantaget har barn- och utbildningsnämnden använt budgeterade medel för mindre investeringar.